

עבודת השעה

כרית "לך לך"

מדי, הלא כל הארץ לפניך רצה לומר הלא כל הזמן הוא לפניך לאכל, לשתות, לטיל לפטפט, לישן, ולעבוד, ואני מבקשת הפרד נא מעלי שהנשמה מתחננת ליצר הרע שיצובנה דוקא בשעת התפלה וכל שבן בשעת נפילת אפים (ני"א נוטריקון נפילת אפים) כי צריך האדם להשתדל בנפילת אפים לומר מלה במלה, לאט לאט, כי במזמור זה יש סודות נפלאים כמו שכתוב בזהר הקדוש. וכל מי שפכונו במזמור זה בפרוש המלים ולא יחשב בשעת אמירת מזמור זה מחשבות אחרות, זהו רפואת גופו ונפשו, ונצול מדינה של גיהנום, ואמרו חכמינו זכרונם לברכה, על הפסוק לדוד אליך ה' נפשי אשא, (אש"א) נוטריקון אכילה, שתיה, אשה, רצה לומר שאין אדם חוטא אלא בשלושה דברים אלו ואנחנו באים לתקן עונותינו ועוונות אבותינו באמירת מזמור זה והיצר הרע אינו מניח לנו.

"ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי או ישוב בארץ" (דו לד ינד) ואע"פ שהיו אברם ולוט דוד וכן אה, והיה להם מקנה רב, והיה להם צער להיות יחד, בכל זאת לא יפרד ממנו אברם. אבל לוט שהיה רשע, וכן רועיו רשעים היו לכן נטוש ריב גדול ביניהם. אברם ושרה היו עקרים שלא היו ראויים לילד. וכן כתבנו שם שאחת הברכות של אברם היתה שבניו עתידים לרשות את ארץ כנען. ולפי שרועי לוט רשעים היו והיו רועים בשדות אחרים ולא נחשב בעיניהם גזל. כי טענו מאחר שהקב"ה הבטיח לאברם את ארץ כנען, ואברם כבר זקן ואין לו בנים, ובעיניהם לא נראה שהקב"ה ישנה המזל בגללו. וכשם שאין הפרדה יולדת גם הוא לא ילד, כי אין הקב"ה משנה הטבע. הרי למחר כשימות אברם עתיד לוט לרשות אותו כי אין לו יורש אחר, נמצא כי כל הארץ שיכת לנו, ואנו יכולים לדעות צאננו בכל מקום שנהפץ (מסע דיעו)

אדם הראשון פגם באכילה שאכל מעץ הדעת, נח פגם בשתייה שנאמר וישת מן היין וישכר. ובני ישראל חטאו עם בנות מואב. וזה שאומרת הנשמה ליצר הרע הפרד נ"א מעלי בשעת נפילת אפים כי אני רוצה לתקן את שלוש העברות שנעשו על ידי אכילה ושתייה ואשה הרמוזים במלת אש"א. נמצא שנפילת אפים מסגלת לתקן את מה שקלקלנו, ולכן יזהר האדם שלא ללמד במזמור זה, ולא לדלג, ולא להבליע אותיות, ויסתכל בסדור, וזה סגלה נפלאה לכפרת עוונות. ושמעתי מפי חכם ו צדיק אחד שבנפילת אפים יש כח לכפר אפילו על נדנוד עברה חס וחלילה, ודוקא יזהר כמו שאמרנו לומר מלה במלה ולאט לאט, ולחשב על מה שמוציא מפיו, וכבר ידוע ומפרסם המעשה שהיה ברבי מאיר חברו של רבי יהודה. ועוד, אמירת נפילת אפים שומר ומציל את האדם מענני נאוף וכדומה שלא יבטל בהם, כמו שמצינו בצדיקים גדולים שבא לידם עניני נאוף ונצולו מהם. (אהבת חיים)

וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט, לוט זה היצר הרע כמובא בזהר הקדוש ולא עזב את אברם, אלא שבכל מקום שאברם היה הולך היה היצר הרע רודף אחריו. ויאמר אברם אל לוט הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי. כלומר אם האדם עוזב כל הטרדות שיש לו ושיכול להשיג, ורודף רק אחרי התורה ומסתפק במועט פרנסה כדי שיהיה פנוי לתורה, כמו שאמרנו רבותינו אם פגע בך מגול זה משכחו לבית המדרש, כי למוד התורה מסגל להכניע את היצר הרע, אבל אם האדם לווט אחר ממון וכיוצא דבר זה קשה מאד.

ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך ובין רעי ובין רעיד כי אנשים אחים אנחנו הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי. אברם זה הנשמה ולוט זה היצר הרע, אומרת הנשמה אל נא תהי מריבה בין הנשמה ובין הגוף העכור, כי אנשים אחים אנחנו, נהיינו אחים ושנינו גרים ביחד, והאחד בלעדי השני אינו יכול להתקיים, ולכן אל תצער אותי יותר

אמר השי"ת: אני אוהב את הגרים וי לזה שבא להרג את אברם שהוא אב המון גויים, וי לו שסופו למות. והדבר דומה לאותו מעשה שארע ביהודי אחד מארץ ישראל שהלך לחוץ לארץ ל איזה הכרת, והניח את בנו ללמד בא"י, כשהגיעה שעת פטירתו כתב שטר שקל נכסיו נתונים לעבדו מפני שהוא שרת אותו באמינה בלב ונפש. אבל התנה תנאי בתוך השטר שלבן יש רשות לקחת את הדבר שהוא רוצה בו. ואין העבד יכול להתנגד לזה. נמצא שבתנאי זה נתן לו במתנה את כל נכסיו. וכשנפטר אסף העבד את כל הנכסים והלך לארץ ישראל, ושם מצא את בנו של אדונו והראה לו את שטר המתנה. הלך הבן וספר הדברים לפני רבו. השיב לו רבו ואמר אביך היה חכם גדול וידע היטב הדינים לכן עשה המצאה זו. כי אלו לא היה פותב שטר זה, לא היה העבד, מטפל מלל בנכסים וכל אחד היה נוטל מהם

אופק ת"א

16:25	כניסת השבת
17:22	צאת השבת
16:44	שקיעה
17:56	ר. תם
6:42	הנץ

הפטרה: "למה תאמר יעקב"

כל מה שלבו חפץ כי היה עתיד למות בעיר אחרת, לכן עשה שטר מתנה זה כדי שישגיח על הנכסים כדי שלא יניח ליד לאבוד שום דבר, שהרי יהיה סבור שהם שלו. עכשו כשתלך לדין תורה תשען כך "מאחר שאבי נתן לי ברה לביחור כל מה שאני רוצה, אני רוצה אפוא בעבד גופו", מצא שכל הנכסים שלך, שאם גוף העבד יהיה שלך, אתה גם בעל הנכסים. כי לפי דין התורה מה שקנה עבד קנה רבו. ובטענה זו תזכה בכל. וכן היה באברהם, לפי שנצח את כל המלכים והרג אותם ושבה הכל, נמצא שהיה בעל כל הארצות האלו.

ואברהם כבר מאד במקנה בכסף ובהב (לד לך יב) ובמקום אחר הוא אומר וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו, וזאת בהיותו כבן מאה ושלושים ושבע שנה, והלך לעשות רצון בוראו בזריזות ובהשקמה ומאידך גיסא נאמר כאן ואברהם כבר וכו', אלא אפשר לומר שבגניני העולם היה אברהם היה כבר מאוד בכסף ובהב, אבל מצד שני בגנינים שגונגים לשמים אברהם היה קל פגש ורץ בצבי לעשות רצון שמים, וזהו וישכם אברהם בבקר למרות שהיה זקן. שנאמר "מבשרך לא תתעלם" (ישעיה נה, ז) כל יהודי

צריך לזכות בדרךיו של הקב"ה שנאמר: "והלכת בכל דרכיו" כשם שהוא רחום וחנון אף אתה תהיה רחום וחנון שנאמר: "ורחמיו על כל מעשיו" (תהלים קמה ט). לכן צוה לנו הקב"ה מצוות צער בעלי חיים ומצוות צדקה שחם על בריותיו. תו"ל אמרו: תעשר בכדי שתתעשר. (ויקהלת יא, יא) "שולח לחמך על פני המים כי ברב הימים תמצאנו" ועוד אמר דוד המלך (תהלים ק"ב, ט) "פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד". וכן גם גדולה צדקה שמזרות הנאלה שנאמר (ישעיה א כו) "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" שצדקה מגיע עד פסא הכבוד שנאמר (תהלים פט טו) "צדק ומשפט מכון כסאך" ועוד (ישעיה ה, טו) "ויגבה ה' צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה" ולכן כל העולם עומד על חסד שנאמר (תהלים פט, ג) "עולם חסד יבנה".

לכן כדי להתקרב לקב"ה צריך האדם להיות ראשית כל איש חסד שכבר אמרנו לע"ל "האל הקדוש נקדש בצדקה" כי חסד מראה על אהבת ישראל שכבר אמר הלל הזקן שכל התורה עומדת על הדברה "ואהבת לרעך כמוך אני אלהים" והשאר פרושיה וסניפיה של הדברה, ובמיוחד שהקב"ה אוהב את מצוות הצדקה שמוזר בתפלת עמידה מלך אוהב צדקה ומשפט.

סיפור בהמשכים
"אדם בר-מזל" חלק ב.

קיצור: בראש מורכן ובלב נשבר עמד האיש לפני הצדיק והגיש את ה'קוויטל', פתק בקשת הברכה. בפתק פירט את מצב בריאותו החמור ואת הבעיה הרפואית שאבחנו הרופאים אצלו. הם הודיעו לו כי כל הניסיונות לרפא את המחלה יהיו לשווא, שכן לעולם הרפואה אין מענה למחלה קשה זו. מאז סובב האיש בין צדיקים גדולים ובעלי-שם לחפש ישועה ניסית למחלתו. אולם למרבה אכזבתו לא זכה לקבל מאיש מהם הבטחה ברורה כי אכן יחלים ממחלתו... **המשך:** נבהל האיש לרגע למשמע הדברים, אך מיד נזכר בדברי הצדיק מפולין, כי לא יעזוב את המקום עד שהצדיק מסליש יברכהו, והוא נשאר. עברו יום, יומיים, שבוע, שבועיים. החודשים נקפו. בכל הימים האלה בא היהודי בקביעות ללמוד בין תלמידיו של רבי שמואל-שמלקה והקשיב לשיעוריו. הצדיק מסליש עשה עצמו כאילו אינו מבחין בו. בכל יום ויום היה משמיע את שיעורו לפני תלמידיו, מתעלם לחלוטין מנוכחותו של היהודי מפולין. יום אחד עסקו בישיבה בלימוד פרק 'אלו טריפות' במסכת חולין. בסוגיה זו הגמרא דנה במומי הבהמה, אשר מקצתם פוסלים אותה מכשרותה ודינה דין טרפה, ואילו מומים אחרים אינם מטריפים את הבהמה. באותו יום עסק השיעור במומים העשויים להיווצר בריאת הבהמה. התפתח דיון בעניין מום מסויים בריאה, ומום זה היה בדיק אותה מחלה שממנה סבל היהודי... אוזניו של היהודי נדרכו. הצדיק הוסיף להרצות את דברי הגמרא. הוא שטח וביאר את הסוגיה לאורכה ולרוחבה, וסיכם כי מדברי הגמרא עולה, וכן גם פוסק רש"י, כי בהמה כזאת היא טרפה. אולם מיד שב רבי שמואל-שמלקה והביא את שיטת רבנו תם, העוסק אף הוא בעניין זה. הרב מסליש הפנה את תלמידיו לדברי רבנו תם המובאים בתוספות דיבור-המתחיל 'דילמא' בגמרא במסכת זבחים (דף קטז,א): "ורבנו תם היה רגיל לחלק בין טריפות דאדם לטריפות דבהמה, משום דאדם אית ליה מזלא". כלומר, בהמה שיש בה מומים מסויימים אכן היא טרפה ואינה יכולה לחיות לאחר שחלתה במחלות האלה, אולם אדם הסובל מאותה מחלה יכול לחיות ולהאריך ימים, מכיוון שיש לו 'מזל'. זה המזל האלוקי המעניק לאדם יכולת להיחלץ מדברים גם למעלה מדרך הטבע. סיים הצדיק לצטט את דברי רבנו תם, ופתאום פנה אל היהודי מפולין וקרא: "שומע אתה, ר' יהודי? אני אינני יכול לעזור לך, אולם רבנו תם הקדוש יכול לעזור לך. סע הביתה ותהיה בריא, תחיה ותאריך ימים!". נדהם ונרגש קם היהודי מכיסאו ופנה לשוב לביתו, בלב מלא הודיה ושבח לקב"ה, על שנתן מרוחו על עבדיו הצדיקים. ואכן, מחלתו חלפה לגמרי, והוא האריך ימים ושנים טובות. **סוף.**

פינת ההלכות
"רמקול ורדיו בשבת" (סימן שמה)

ז. אסור לשמע רדיו בשבת, אף אם הוכן מערב שבת ע"י שעון. וראה לעיל סימן רנב סעי' ט.

יח. מי שיש לו שכן המדליק רדיו בשבת, אין לו להשתות און לשמע חדשות מהרדיו. אבל אינו חייב לצאת מהחדר. וראה לעיל סימן רנב סעיף ט.

יט. אין לתן סרט למכשיר הסרטה מערב שבת, ולהפעילו בשבת באמצעות שעון. וראה בסימן רנב סעיף ט.

"מקור בשבת" (סימן שמה)

כ. מעקר הדין מתר לפתח את דלת המקור החשמלי [פריזידר] בשבת, בין כשהמנוע פועל בין כשהפסיק את פעולתו. והמחמיר שלא לפתח את דלת הפריזידר בשבת אלא בשעה שהמנוע פועל, תבא עליו ברכה. וביחוד כשעבר זמן רב, כרבע שעה מיזמן שהפסיק את פעולתו, ושאז קרוב לדאי שיפעל מיד עם פתיחתו, והוא פסיק רישיה בלי גרמא. וברור שצריכים להוציא מערב שבת את המנורה הנדלקת עם פתיחת המקור. [ילקוט יוסף שבת פרך ה' עמוד רא. שו"ת יביע אמר חלק א סימן כא].

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורנזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת.נ.צ.ב.ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו" ועוד..